

Důstojnost seniora a jeho poslání v církvi a ve světě

Dokument Papežské rady pro laiky

Marta Hošťálková,
nemocniční kaplan ve FNOL

Důstojnost seniora a jeho poslání v církvi a ve světě

- vznik v r. 1999: Mezinárodní rok seniorů
- autoři: pracovní skupina ze zástupců Státního sekretariátu a různých dikasterií římské kurie, hnutí, asociací a řeholních společností s dlouholetou zkušeností s prací se seniory
- adresáti: biskupské konference, biskupové a kněží, řeholníci a řeholnice, hnutí a sdružení, mladí, dospělí a senioři
- význam: podnět pro úvahy a angažovanost ve prospěch seniorů

Obsah dokumentu

Úvod

- I. Smysl a hodnota stáří
- II. Starý člověk v Bibli
- III. Problémy seniorů jsou problémy všech
- IV. Církev a senioři
- V. Orientace pro pastorační práci seniorů

Závěr

Úvod

(Seniorům:) „Nenechte se překvapit pokušením vnitřní samoty. Navzdory složitosti vašich problémů ...silám, které postupně ochabují, i navzdory selhávání společenských organizací, meškání oficiální legislativy a nepochopení egoistické společnosti vy nejste na okraji života církve a ani se nesmíte cítit jako pasivní prvky světa v přemíře pohybu, ale jste **aktivními subjekty v období lidské a duchovní plodnosti života. Máte ještě vykonat své poslání a přinést svůj příspěvek.**“

(Jan Pavel II.)

I. Smysl a hodnota stáří

- nárůst populace seniorů chápat za **znamení doby**
- stáří jako **dar a úkol**
- **charismata stáří:**
 - ✓ **nezištnost** x orientace na výkon
 - ✓ **paměť** x ztráta smyslu mladé generace pro historii a vlastní totožnost
 - ✓ **zkušenost** - předávání a sdílení životních zkušeností x věda, technika
 - ✓ **vzájemná závislost** - důraz na potřebu společenství a budování sítě meziosobních a společenských vztahů x individualismus
 - ✓ **kompletnější pohled na život** - převaha „bytí“ nad „konáním“ a nad „vlastněním“, jednoduchost a kontemplace x spěch, neklid, často neuróza

III. Problémy seniorů jsou problémy všech (I)

- **přehlížení** - nedostatek lidských vztahů příčinou vydělení z lidské společnosti, zakoušení opuštěnosti, samoty a izolace

Řešení: povinnost společnosti a kompetentních úřadů zajistit seniorům efektivní ochranu, včetně právní

- **„institucionální asistence“** - vytržení člověka z jeho společenského kontextu

Řešení: respekt k autonomii a osobnosti seniora, podpora zájmů, poskytování potřebné péče, rodinný charakter pobytu

III. Problémy seniorů jsou problémy všech (2)

- **formace a zaměstnání** - nedostatek formačních programů a drsný, málo flexibilní odchod ze světa práce

Řešení: podpora přístupu k novým technologiím, vykonávání společensky užitečné práce, otevřenost pro zkušenost služby a dobrovolnické práce

- **„účastnictví“** - zatíženost společnosti stereotypy posuzovat stáří jako období poklesu, lidské a sociální nedostatečnosti

Řešení: umožnit seniorům účast na společenském životě na úrovni občanské, kulturní a sdružovací; vznik stavovských organizací, tzv. asociací seniorů

IV. Církev a senioři

- zvláštní otevřenost seniorů pro transcendenci
 - význam náboženské praxe seniorů - trvalá a intenzivní účast na liturgických shromážděních, neočekávaná obrácení po letech absence prožívání víry, dlouhé setrvávání v modlitbě
 - prožívání víry jednoduchým způsobem a zároveň s hloubkou
 - problém: prožívání víry poznamenáno často fatalismem (utrpení, omezení chápáno jako Boží trest nebo znamení od Boha, který již není více shovívavý)
- Řešení: vést k znovuobjevení Boha lásky, podporovat četbu Písma sv. a hlubší poznávání obsahu víry, rozjímání o Kristově smrti a zmrtvýchvstání, slavení svátostí, osobní a společná modlitba, sdílení života
- podporovat růst spirituality vlastní seniorům - **stále nové rození** (srov. Jan 3: rozhovor Ježíše s Nikodémem)

V. Orientace pro pastorační seniorů (I)

*„Dnešní člověk raději naslouchá svědkům ... než učitelům ... a učitelům naslouchá jen tehdy, jsou-li zároveň i svědky.“
(Pavel VI.)*

- svědectví seniorů o víře v Ježíše Krista
 - slovem i modlitbou, odříkáním a utrpením
- přímé hlásání evangelia - svým vrstevníkům, generaci dětí a vnuků
- vhodné oblasti svědectví seniorů:
 - ✓ charitativní aktivita
 - ✓ apoštolát
 - ✓ liturgie
 - ✓ život církevních asociací a hnutí
 - ✓ rodina
 - ✓ kontemplace a modlitba
 - ✓ zkouška, nemoc, utrpení
 - ✓ angažovanost v kultuře života

V. Orientace pro pastorační seniorů (2)

- cíle pastorační:
 - ✓ lépe poznat potřeby seniorů
 - ✓ obnovovat bohatství milosti svátosti křtu
 - ✓ zhodnocovat schopnosti každého jedince
 - ✓ usnadňovat účast na slavení svátostí, poutí, duchovních obnov a duchovních cvičení
 - ✓ **podporovat dostupnost pastorační péče v nemocnicích, rezidenčních zařízeních (blízkost ve víře, modlitba a udílení svátostí, zvláště eucharistie a pomazání nemocných jednotlivcům i ve společenství, doprovázení umírajících - náboženská a lidská blízkost)**
 - ✓ přispívat k mezigenerační solidaritě

Závěr

- rok 1999 věnovaný Bohu Otci v rámci přípravy na Velké jubileum:

příležitost pro mladší generace - nově reflektovat a nově vytvářet svůj vztah s generací svých otců

příležitost (nejen) pro seniory - svůj život znovu zvážit v radostném pohledu na svědectví, že
*„celý život křesťana je jakoby **velkou poutí do domu Otce**, jehož svrchovanou lásku ke každému stvoření ... den za dnem stále znovu objevujeme.“*

(Jan Pavel II.)

Děkuji za pozornost.

